

VYHODNOCENÍ AKČNÍHO PLÁNU
K NÁRODNÍ STRATEGII
NA OCHRANU FINANČNÍCH ZÁJMŮ
EVROPSKÉ UNIE
ZA ROK 2021

Obsah

ÚVOD	4
I. BOJ PROTI KORUPCI	5
1. Realizace projektu Posílení řízení a kontroly veřejných financí	5
2. Zpracování Zprávy o plnění Strategie vlastnické politiky státu a její předložení vládě.....	5
3. Průběžné vyhodnocování dopadů metodiky veřejného nakupování - uspořádání alespoň 5 samostatných školení a proškolení nejméně 250 osob	5
4. Průběžné vyhodnocování dopadů nového zákona o zadávání veřejných zakázek, podpora a součinnost při jeho novelizaci	6
5. Pokračování v těsné spolupráci s finanční a celní správou a dalšími partnery; intenzivní výměna informací a společná činnost	6
6. Potírání korupce při zadávání veřejných zakázek.....	9
7. Vyhledávání a zajišťování výnosů z trestné činnosti	12
8. Snížení celkové rozpracovanosti případů, vytvoření prostoru pro vlastní vyhledávání.....	13
9. Realizace Plánu koordinované mediální prezentace seznamující veřejnost s výsledky boje proti korupci a její následné vyhodnocení	14
II. ADMINISTRATIVNÍ SPOLUPRÁCE V CELNÍCH VĚCECH	15
10. Aktivní účast na společných celních operacích	15
11. Zajištění plnění úkolů vyplývajících ze Zpráv vzájemné spolupráce vydaných OLAF	16
III. PROVĚŘOVÁNÍ A VYŠETŘOVÁNÍ TRESTNÝCH ČINŮ SOUVISEJÍCÍCH S DOTAČNÍMI PROSTŘEDKY EU	17
12. Vypracování metodického pokynu a přijetí odpovídajících personálních a organizačních opatření, včetně zpracování povinných vzdělávacích programů orientovaných na problematiku boje proti zneužívání finančních prostředků z fondů EU pro policisty působící na tomto úseku	17
13. Zajištění náhledu do příslušných informačních systémů spojených s bojem proti zneužívání finančních prostředků z fondů EU	18
14. Průběžné zpracovávání analýzy informací a monitoring veřejných zdrojů.....	18
15. Aktualizace metodiky určení skutečného majitele v souladu s ustanoveními 5. AML směrnice	19
IV. SPRÁVNĚ-PRÁVNÍ OBLAST OCHRANY FINANČNÍCH ZÁJMŮ EU	19
16. Zpracování celkového zhodnocení činnosti CKB AFCOS za předchozí rok	19
17. Uzavření dohody o spolupráci a nastavení výměny informací mezi CKB AFCOS a subjektem/-y zapojeným/-i do trestněprávní linie	20

18. Zpracování informačního materiálu o síti AFCOS.....	20
19. Zpracování návrhu zákona o spolupráci MF s úřadem OLAF a jeho předložení vládě.....	21
ZÁVĚR	22

ÚVOD

Toto vyhodnocení Akčního plánu je zpracováno na základě úkolu, definovaného v Příloze 2 – Akčního plánu k Národní strategii na ochranu finančních zájmů Evropské unie. Národní strategie včetně příloh byla aktualizována pro programové období 2014 - 2020 s účinností od 1. května 2020.

Hodnoceno je období od 1. 1. do 31. 12. 2021.

V tomto materiálu je obsaženo vyhodnocení Akčního plánu na rok 2021, které bylo provedeno garanty příslušných úkolů.

S ohledem na návaznost Národní strategie na tzv. Jednotné metodické prostředí Ministerstva pro místní rozvoj jsou zkratky vyskytující se v textu uvedeny v Příloze č. 25 – Seznam zkratek Metodiky řízení programů.

I. BOJ PROTI KORUPCI

1. Realizace projektu Posílení řízení a kontroly veřejných financí

Gestor: MF termín: 31. 12. 2023 / průběžně

Projekt Posílení řízení a kontroly veřejných financí byl zahájen v lednu 2021. V březnu proběhl online zahajovací seminář. Od března dále probíhají práce na nezávislém odborném hodnocení stávajícího nastavení systému řízení a kontroly veřejných financí ze strany partnerů projektů (Právnická fakulta Univerzity Karlovy, Právnická fakulta Masarykovy univerzity a Ekonomicko-správní fakulta Masarykovy university).

Úkol: splněn/plněn průběžně. Z důvodu potřeby průběžného plnění úkol přenesen do Akčního plánu na rok 2022.

2. Zpracování Zprávy o plnění Strategie vlastnické politiky státu a její předložení vládě

Gestor: MF termín: 31. 12. 2021

„Zpráva o plnění opatření vyplývajících ze Strategie vlastnické politiky státu k 31. 12. 2020“ čj. 459/21, předložená místopředsedkyní vlády a ministryní financí byla vládou projednána dne 10. 5. 2021. (Podle UV č. 115 ze 17. 2. 2020 se jedná o povinnost předložit vládě informaci o stavu plnění Strategie k 31. 12. 2020).

Pro úplnost lze uvést, že dne 5. 11. 2021 byla pro informaci předložena místopředsedkyní vlády a ministryní financí „Zpráva o činnosti a výsledcích strategických společností s majetkovou účastí státu, státních podniků a národního podniku za rok 2020“, čj. 1246/21.

Úkol: splněn. Z důvodu potřeby průběžného plnění úkol přenesen do Akčního plánu na rok 2022.

3. Průběžné vyhodnocování dopadů metodiky veřejného nakupování - uspořádání alespoň 5 samostatných školení a proškolení nejméně 250 osob

Gestor: MF/MMR termín: 31. 12. 2021 / průběžně

V průběhu roku 2021 byly s ohledem na epidemiologickou situaci uspořádány ze strany MF 3 samostatná školení. Navzdory uspořádání školení online formou byl proškolen relativně vysoký počet účastníků, celkem 196. Školení metodiky veřejného nakupování bylo navíc rozšířeno o další oblasti a nově je tak zahrnuto do školících akcí věnujících se naplňování principů 3E u správy majetku. To organizacím veřejné správy podává ucelený pohled na tuto problematiku ve všech procesech, které s vynakládáním veřejných prostředků souvisí.

MMR umožňuje v součinnosti s MF školit Metodiku veřejného nakupování v rámci Vzdělávacího programu k veřejným zakázkám několikrát do roka odborníky z MF. S ohledem na aktuální pandemickou situaci, kdy lze prakticky školit pouze online, je samotné školení metodiky veřejného nakupování na pracovnících MF, včetně vyhodnocování dopadu školení. MMR zařadilo mezi semináře k veřejným zakázkám nový blok, týkající se střetu zájmů ve veřejných zakázkách, o který je velký zájem a školí se jednou měsíčně. Zároveň bylo zorganizováno školení na střet zájmů pro všechny Řídící orgány v rámci jednotného metodického prostředí evropských fondů.

Úkol: splněn/plněn průběžně. Z důvodu potřeby průběžného plnění úkol přenesen v modifikované formě – školení v oblasti naplňování principů 3E – do Akčního plánu na rok 2022.

4. Průběžné vyhodnocování dopadů nového zákona o zadávání veřejných zakázek, podpora a součinnost při jeho novelizaci

Gestor: MMR/ÚOHS

termín: 31. 12. 2021/průběžně

V rámci nového zákona o zadávání veřejných zakázek byla vypracována Ex-post RIA 2020, kde jsou dopady zhodnoceny. Ze strany MMR byla připravena novelizace zákona o zadávání veřejných zakázek, která byla v roce 2020 předložena do Poslanecké sněmovny, jako sněmovní tisk č. 1099. V průběhu roku 2021 MMR Poslaneckou sněmovnu na nezbytnost co nejrychlejšího projednání novely upozorňovalo, tisk č. 1099 se však na pořad schůze nedostal.

Úkol: splněn/plněn průběžně. Z důvodu potřeby průběžného plnění úkol přenesen do Akčního plánu na rok 2022.

5. Pokračování v těsné spolupráci s finanční a celní správou a dalšími partnery; intenzivní výměna informací a společná činnost

Gestor: PČR /GŘC/GFŘ

termín: průběžně

PČR

Spolupráce Policie České republiky s finanční a celní správou je dána příslušnými právními normami a to zákonem č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním a dále zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Informace jsou předávány pouze na základě splnění zákonných podmínek. Pokud jsou podmínky splněny, policejní orgán obdrží požadované informace. Spolupráce je dána zejména s ohledem na odhalování a vyšetřování daňové kriminality, která taktéž negativně zasahuje do příjmů Evropské unie.¹

Uvedená spolupráce je taktéž s Finančním analytickým úřadem České republiky a to zejména v případě podání oznámení o skutečnostech nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin

¹ Zejména s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1371, o boji vedeném trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím finanční zájmy Unie.

v souladu se zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů.²

Klíčová podmínka úspěšného boje s daňovou kriminalitou i na úrovni poškozování příjmů Evropské unie zahrnuje detekci protiprávního jednání, jeho odhalování, prověřování, vyšetřování na jedné straně a efektivní výkon správy jednotlivých daní na straně druhé. Tato podmínka je plněna na základě úzké spolupráce uvedenými subjekty (finanční, celní a policejní) v rámci společného týmu tzv. Daňové Kobry.

Z hlediska předmětu útoku jsou v nejvyšší míře aktuálně zastoupeny případy zkrácení DPH³, a to v souvislosti s dovozem a vývozem zboží a služeb, případy neoprávněného zkrácení daně prostřednictvím fiktivních faktur a případy vylákání výhody na dani prostřednictvím řetězců, tzv. řetězové obchody. Významným problémem jsou případy podvodů chybějícího obchodníka, zejména řetězové obchody zahrnující krácení DPH. Pachatelé při páčání tohoto druhu daňové trestné činnosti vytvářejí rozsáhlé a strukturované řetězce personálně propojených osob a obchodních společností, které v rámci tohoto řetězce operativně obměňují, mění jejich sídla a tím notně ztěžují odhalování a dokumentování této trestné činnosti. V části řetězce, kde není daňová povinnost odváděna, bývají majitelé či společníci nekontaktní, zúčastněné daňové subjekty nevlastní žádný majetek a jejich účetnictví je nedohledatelné.

V této souvislosti je třeba zmínit, že za určitých okolností jsou některé případy zkrácení DPH ve výkonu pravomoci Úřadu evropského veřejného žalobce (dále jen „EPPO“). Dne 1. 6. 2021 úřad EPPO zahájil svoji činnost a bezprostředně poté NCOZ zahájila trestní stíhání za dozoru delegovaného žalobce úřadu EPPO právě v souvislosti se zkrácením DPH.

GŘC

K efektivní detekci podvodů na DPH přispěly v roce 2021 správcem daně zavedené analytické nástroje, které následně v rámci odhalování tohoto druhu protiprávní činnosti využívají orgány činné v trestním řízení. V reakci na zavedení tzv. kontrolního hlášení byly ze stran daňových subjektů zaznamenány nové trendy vykazování cíleně marginálních obchodních transakcí v rámci řádku B3 kontrolního hlášení (zjednodušený účetní doklad pro transakce do 10 000 Kč) a řetězení vykazovaných fiktivních plnění křížem mezi osobami povinnými podat kontrolní hlášení (tzv. cross - invoicing). Tento trend stále pokračuje. V oblasti intrakomunitárních podvodů na DPH se objevují zejména akviziční podvody např. při pořízení osobních automobilů nebo potravin.

Odhalování daňových podvodů komplikuje skutečnost, že se jedná o podvody téměř vždy s příhraničním charakterem, a tato trestná činnost se velmi těžko odhaluje v reálné době, tedy v době, kdy je páčána. Do trestné činnosti jsou zapojeny skupiny působící na území více členských

² Vzájemná spolupráce je dána v případě, kdy Finanční analytický úřad Ministerstva financí České republiky za určitých okolností v případě tzv. podezřelého obchodu podle ust. § 20 uvedeného zákona ukládá povinné osobě odklad splnění příkazů klienta a policejní orgán pak rozhoduje o zajištění předmětu podezřelého obchodu.

³ Jedná se zejména o trestné činy uvedené v čl. 3 odst. 2 písm. d) uvedené směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1371, o boji vedeném trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím finanční zájmy Unie.

států EU. S tím souvisí problém se získáváním informací z jiných členských států a tendence pachatelů přesunovat trestnou činnost do zemí, se kterými je komunikace nejsložitější. Byl zaznamenán trend přesouvání peněžních toků na bankovní účty mimo jurisdikci ČR. Opětovně byl zaznamenán nárůst podvodů při dovozech zboží zejména z Číny a Turecka (podhodnocení, e-commerce, zneužívání celních režimů 4000 a 4200, padělky textilu a zboží denní potřeby), kde Česká republika figuruje často na pozici vstupní země pro čínské zboží na trh EU prostřednictvím společností – missing traderů založených v ČR. Jako další problém se jeví možnost snadného zakládání obchodních korporací a dosazování tzv. bílých koní, často ze zahraničí do funkce jednatele.

Je zcela prokazatelným, jakým způsobem se projevily:

- zkušenosti správci daně,
- používání analytických a systémových nástrojů správcem daně (především Kontrolní hlášení k DPH) a
- multispektrální spolupráce a výměna informací na národní i mezinárodní úrovni,

na sníženém výskytu identifikovaných daňových podvodů u nepřímých daní (SPD, DPH) ze stran správců daně. Tento faktor je patrný jak u četnosti případů (získaných podáními či z vlastní vyhledávací činnosti) a také v případě výše identifikované / způsobené škody na vrub státu, bez markantních dopadů do inkasa daní. Z hlediska aktuálně detekovaných podvodů je nejčastější výskyt zaznamenán v případě krácení přímých daní (daň z příjmů, daň z hazardu) a dále u krácení povinných odvodů za zaměstnance ze strany zaměstnavatele.

I přes skutečnost, že celní správa nedisponuje trestněprávní kompetencí v oblasti trestního prověřování krácení všech druhů daní (např. přímých daní, zastoupených primárně daní z příjmů fyzických nebo právnických osob, včetně daní z hazardních her a loterií), tak v rámci věcné příslušnosti celní správy ke kontrole provozování hazardních her a potírání nelegálního hazardu byly získány konkrétní poznatky k aktuálním modům operandi krácení uvedených daní. Informace o protiprávní optimalizaci se objevily nejen z úseku správního řízení, ale i při prověřování trestných činů v oblasti nelegálních hazardních her. Jako příčina tohoto poznatku je spatřována ve skutečnosti, že v rámci účinného potírání provozování nelegálního hazardu hledají osoby zapojené do organizování hazardu v České republice cesty k nelegálním ziskům z této činnosti. V této oblasti je úzce spolupracováno se finanční správou v postavení správce daně z hazardních her.

GFŘ

Daň z hazardních her

Dlouhodobě již několik let se spolupráce mezi orgány Finanční a Celní správy významným způsobem projevuje v oblasti potírání nelegálního provozování hazardních her a doměřování daně z těchto nelegálních hazardních her Finanční správou u osob provozující hazardní hry bez patřičného povolení. I přes problémy, které pro výkon kontrolní činnosti přinesla epidemiologická opatření v souvislosti s šířením nemoci covid-19, se dařilo pokračovat ve vzájemné koordinaci kontrolních úkonů a v relevantní informovanosti zainteresovaných útvarů. Obrazem výborné spolupráce je skutečnost, že Specializovaným finančním úřadem byla nelegálním provozovatelům v roce 2021 doměřena daň z hazardních her ve výši přesahující 211 mil. Kč.

Správa odvodů za porušení rozpočtové kázně

V oblasti správy odvodů za porušení rozpočtové kázně, i přes složitou dobu zapříčiněnou onemocněním covid-19 a četnými omezeními protipandemického charakteru, pokračovala v roce 2021 úspěšná spolupráce Finanční správy s orgány činnými v trestním řízení v boji proti dotačním podvodům a k ochraně finančních zájmů EU.

V průběhu roku 2021 byly dokončovány kontroly projektů uskutečněných v rámci Operačního programu Podnikání a inovace v oblasti zahraničního marketingu, zaměřené na propagaci subjektů a jejich značek na zahraničních trzích, kdy šetřením několika finančních úřadů byly zjištěny zfalšované či nepravdivé dokumenty dokládající fiktivní použití vykazovaných prostředků, čímž bylo potvrzeno podezření Policie ČR na dotační podvody u několika desítek projektů a subjektů napříč celou ČR.

Přetrvávají četná závažná kontrolní zjištění u veřejných zakázek, a to jak při použití národních, tak i evropských prostředků.

Finanční správou jsou, na základě podnětu Policie ČR ve věci možného dotačního podvodu a poškození finančních zájmů EU, kontrolovány projekty, u nichž bylo zjištěno několikanásobné nadhodnocování skutečných výdajů při pořizování strojírenského vybavení a manipulace v oblasti výběrových řízení.

Díky šetření rozsáhlé dotační kauzy, ve které bylo zapojeno větší množství spřízněných subjektů a přesahovala tak působnost několika finančních úřadů, bylo v roce 2021 Odvolacím finančním ředitelstvím úspěšně potvrzeno několik platebních výměrů na odvod vydaných na základě provedených kontrol v oblasti bioodpadů.

Nelze pominout i případ detekovaný NCOZ ve věci rozkrývání dotačních podvodů a poškození finančních zájmů EU, kde byly vylákány mnohamilionové dotace na smyšlené vědecké projekty na základě offshorových společností, pomocí nichž byly vytvářeny fiktivní nabídky a výběrová řízení.

Úkol: splněn/plněn průběžně. Z důvodu potřeby průběžného plnění úkol přenesen do Akčního plánu na rok 2022.

6. Potírání korupce při zadávání veřejných zakázek

Gestor: PČR

termín: průběžně

V souvislosti se zadáváním veřejných zakázek podle zákona č. 34/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek jsou detekována shodná, případně obdobná protiprávní jednání jako v předcházejících obdobích v souvislosti s dodáním zejména stavebních zakázek a IT služeb. Zejména jsou účelově ovlivňována zadávací řízení ve prospěch jediného uchazeče a to tak, že zadavatel stanovuje pro dodavatele veřejné zakázky neopodstatněné, neobjektivní a účelově (jiné dodavatele) diskriminující kvalifikační předpoklady v zadávací dokumentaci. V těchto případech jsou detekována i korupční jednání. Tímto způsobem dochází k popření základních zásad zadávacího řízení a k narušení soutěžního a konkurenčního prostředí v zadávacím řízení ve prospěch preferovaného uchazeče a na

úkor ostatních dodavatelů. Mezi nejčastěji prověřovanými trestnými činy na úseku zadávání veřejných zakázek jsou trestné činy zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě, často v souběhu s trestným činem přijetí úplatku a podplacení. V některých případech se jedná o veřejné zakázky, u kterých došlo k financování ze zdrojů EU. V souvislosti s odhalováním korupce byla taktéž zaznamenána korupční jednání v oblasti sportu, a to v souvislosti s ovlivňováním sportovních zápasů.

K nástrojům k detekci korupce je třeba zmínit, že v roce 2021 bylo očekáváno přijetí vládního návrhu zákona o ochraně oznamovatelů.⁴ Návrh je v současné době v legislativním procesu Poslanecké sněmovny ČR. Cílem vládního návrhu je zajistit zaměstnancům možnost pro podávání oznámení o protiprávních jednáních, o kterých se dozvěděli v souvislosti se svým zaměstnáním či službou, a následnou ochranu v situacích, kdy jsou v souvislosti s tímto oznámením v zaměstnání či ve službě postiženi či znevýhodněni. Navrhovaná opatření mají sloužit nejen k ochraně potenciálních oznamovatelů protiprávního jednání, ale také k prevenci protiprávního jednání obecně. Právní úprava ochrany oznamovatelů je obecně považována za jeden z pilířů boje s korupcí. Zavedení zákazu postihu oznamovatelů do právního řádu pomůže oznamovatelům zlepšit jejich postavení a v důsledcích pomůže usnadnit detekci korupce. Účinnost navrhovaného zákona je očekávána v roce 2023, ačkoli lhůta pro implementaci směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) o ochraně osob do českého právního řádu vypršela dne 17. prosince 2021. Nicméně oznamovatelům protiprávního jednání a veřejnoprávním subjektům již vyplývají práva a povinnosti přímo z uvedené směrnice.

K dalším nástrojům k detekci korupce je třeba taktéž zmínit, že v roce 2021 bylo očekáváno přijetí vládního návrhu zákona o lobbování (resp. zákon o lobbování a zákon o změně některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o lobbování).⁵ Cílem předloženého návrhu zákona je zvýšení transparentnosti lobbistické činnosti a posílení veřejné kontroly v této oblasti. A zejména omezení korupce a klientelismu. Zřízením registru lobbistů a lobbovaných by měl být položen základ k zakotvení lobbování (lobbingu) jako legitimní činnosti, a též k jeho odlišení od lobbování netransparentního. Ukotvením informační povinnosti o lobbistických kontaktech jak na straně lobbistů, tak na straně zákonem definovaného okruhu lobbovaných osob dochází k posílení veřejné kontroly nad kontakty mezi veřejnými funkcionáři a zástupci zájmových skupin. Úkolem návrhu zákona je zejména zmenšení prostoru pro korupci. Zavedení institutu lobbistické stopy u návrhů právních předpisů má prohloubit a usnadnit kontrolu veřejnosti nad legislativním procesem.

Dále je třeba zmínit, že ředitel Národní centrály proti organizovanému zločinu SKPV je členem Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí. Uvedená organizace je poradním orgánem vlády pro oblast boje s korupcí, který koordinuje a vyhodnocuje problematiku boje s korupcí. Dále policejní orgán NCOZ se taktéž podílí na tvorbě Akčního plánu boje s korupcí na příslušné období s ohledem na Vládní koncepci boje s korupcí.

V boji proti korupci se NCOZ v roce 2021 podílela na přípravě Zprávy o stavu právního státu 2021. Kdy Evropská komise každý rok zhodnocuje vývoj tzv. právního státu (Rule of Law) v každém členském

⁴ Jedná se o návrh zákona o ochraně oznamovatelů (sněmovní tisk č. 955).

⁵ Jedná se o návrh zákona o lobbování (sněmovní tisk č. 565) a dále návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o lobbování (sněmovní tisk č. 566).

státě EU. NCOZ se následně taktéž aktivně účastnila na vstupech, na kterých byli zástupci NCOZ a odpovídali na odborné dotazy zástupců Evropské komise.

Ve věci poškození zájmů Evropské unie jsou taktéž detekována shodná a obdobná protiprávní jednání jako v předcházejících letech a to naplněním zákonných znaků skutkové podstaty trestného činu poškození finančních zájmů Evropské unie podle ust. § 260 trestního zákoníku. Jedná se o předložení nepravdivých nebo hrubě zkreslených dokladů na základě čehož jsou neoprávněně použity finanční prostředky pocházející z různých fondů Evropské unie. Nepravdivé údaje se často týkají fiktivních finančních částek za například stavební práce, IT služby a mzdové náklady.

V souvislosti s prověřováním a vyšetřováním trestné činnosti související s poškozením finančních zájmů Evropské unie je třeba zmínit, že dne 20. listopadu 2017 vstoupilo v platnost nařízení Rady (EU) 2017/1939 ze dne 12. října 2017, kterým se provádí posílená spolupráce za účelem zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce. Zapojením České republiky do projektu zřízení a následného fungování Úřadu evropského veřejného žalobce znamenalo adaptační úpravu českého právního řádu na zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce. Adaptace byla tedy provedena novelizací příslušných vnitrostátních norem. Uvedený úřad bude nezávislým subjektem EU odpovědným za vyšetřování a stíhání v souvislosti s trestnými činy proti finančním zájmům Unie (například podvodem, korupcí, přeshraničními podvody s DPH přesahujícími 10 milionů EUR) a za postavení jejich pachatelů před soud. V tomto ohledu bude úřad provádět úkony vyšetřování a trestního stíhání a dále úřad bude vykonávat funkci žalobce před příslušnými soudy členských států. V roce 2019 byla jmenována první evropská nejvyšší žalobkyně. Dne 1. 6. 2021 úřad EPPO zahájil svoji činnost.

K odhalování neoprávněně použitých finančních prostředků pocházejících z rozpočtů Evropské unie je třeba taktéž zmínit, že velmi důležitá detekce této nezákonné činnosti vychází z povinné výměny informací mezi subjekty, kdy toto je dáno nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 883/2013, o vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nařízení Rady (Euratom) č. 1074/1999.

Ve vztahu ke spolupráci s úřadem OLAF proběhla na úrovni České republiky, s ohledem na řadu jednání mezi NCOZ a Ministerstvem financí ČR, změna. Na základě těchto jednání byla dne 26. listopadu 2021 mezi Ministerstvem financí ČR a Policií ČR uzavřena mezirezortní dohoda o předávání informací a vzájemné spolupráci v oblasti ochrany finančních zájmů EU a ČR. Na základě této dohody NCOZ přebírá po Nejvyšším státním zastupitelství úlohu kontaktního bodu sítě AFCOS (ve věci poškození finančních zájmů EU) pro nezbytnou součinnost s úřadem OLAF v oblasti trestního řízení. O uvedené skutečnosti byl vyrozuměn ředitel OLAF a příslušní pracovníci OLAF. Jedná se o zefektivnění této spolupráce.

Úkol: splněn/plněn průběžně. Z důvodu potřeby průběžného plnění úkol přenesen do Akčního plánu na rok 2022.

7. Vyhledávání a zajišťování výnosů z trestné činnosti

Gestor: PČR/FAÚ

termín: průběžně

FAÚ

Trestná činnost související s veřejnými zakázkami, dotační podvody nebo korupce náleží mezi významné zdrojové trestné činy pro praní peněz v ČR⁶. Hlavním motivem této trestné činnosti je snaha získat majetkový prospěch. Z tohoto důvodu hraje zajišťování výnosů klíčovou roli v prevenci a potírání zdrojové trestné činnosti a praní peněz. Princip „follow the money“, tj. trasování a analýza finančních toků (jinými slovy finanční šetření) je předpokladem k rozkrývání každé majetkové trestné činnosti a následného praní peněz, k získání důkazů, k detekci pachatelů a spolupachatelů, k objasnění trestné činnosti. Zajišťování a následné efektivní odčerpávání výnosů z trestné činnosti přispívá k tomu, aby se pachatelům trestná činnost nevyplácela („crime does not pay“).

Důležitými předpoklady pro vyhledávání a navazující efektivní zajišťování nelegálních výnosů je přístup k relevantním informacím, účinné právní nástroje a včasnost. Rychlost zajištění je dána efektivním finančním šetřením na straně FAÚ, i orgánů činných v trestním řízení. Významnou roli v efektivitě finančního šetření FAÚ, který je finanční zpravodajskou jednotkou ČR a šetří případy s podezřením na praní peněz (tzv. podezřelé obchody), mají v tomto ohledu povinné osoby např. banky, pojišťovny, směnárny, realitní zprostředkovatelé a řada dalších. Jejich povinností je detekovat podezřelé obchody, oznamovat je FAÚ a v některých případech za podmínek stanovených zákonem i dočasně zmrazit podezřelé finanční prostředky či majetek.

Výsledkem činnosti FAÚ je poskytování výstupů z šetření. V případě podezření ze spáchání trestné činnosti se tak děje ve formě trestních oznámení podávaných orgánům činným v trestním řízení, v jiných případech jsou výsledky šetření postupovány orgánům činným v trestním řízení jako informace důležité pro výkon jejich činnosti atd. Součástí většiny trestních oznámení FAÚ podávaných orgánům činným v trestním řízení jsou rovněž vysoké objemy zajištěných finančních prostředků. V roce 2021 podal FAÚ 512 trestních oznámení. Z tohoto počtu bylo 308 trestních oznámení podáno za současné blokace finančních prostředků. Rozhodnutím FAÚ byla v roce 2021 zajištěna částka v celkové výši 2,027 mld. Kč. Zároveň pokračovala spolupráce s Finanční správou a Celní správou. Celkem bylo těmto orgánům v roce 2021 postoupeno 2 665 informací s podezřením na porušení daňových či celních předpisů. Vysoký standard nadnárodní součinnosti v oblasti praní peněz poskytuje FAÚ také zahraničním partnerským finančním zpravodajským jednotkám v rámci mezinárodní spolupráce. Opatření v oblasti prevence praní peněz tedy soustavně a významně přispívají k odhalování hospodářské trestné činnosti a k vyhledávání a zajišťování výnosů z ní.

PČR

V podstatné většině spáchaných trestných činů je motivem pachatele snaha získat majetkový prospěch. Z tohoto důvodu je problematika zajišťování a odčerpávání majetku v trestním řízení základem moderní prevence kriminality a trestní politiky státu. Trestněprávní nástroje umožňující zajištění a odčerpání majetku se v posledních letech stále více rozšiřují a zdokonalují, a to napříč členskými státy EU. Vedle toho je zajištění a následné odčerpání majetku jedním z důležitých nástrojů

⁶ [HODNOCENÍ RIZIK | FAÚ MF ČR \(financnianalytickurad.cz\)](https://www.financnianalytickurad.cz)

v boji proti organizovanému zločinu. Tato problematika se nevztahuje pouze k odčerpávání výnosů a nástrojů trestné činnosti, nýbrž i k otázkám spojených s ukládáním spravedlivých a účinných trestních sankcí. Z těchto důvodů se jedná o problematiku, jež je průřezová nejen pro většinu činností Policie ČR při odhalování a objasňování trestné činnosti, ale i státních zastupitelství a trestních soudů.

Podle statistiky zajištěného majetku, kterou vede Policie ČR, byl orgány činnými v trestním řízení zajištěn v roce 2021 majetek v celkové hodnotě cca 6,9 mld. Kč, oproti roku 2020 se jedná o nárůst ve výši cca 0,3 mld. Kč. Jde o vynikající výsledek, a to i s ohledem na vyhlášený nouzový stav a další přijatá opatření související s pandemií covid-19, která přirozeně výrazně negativně zasáhla i do činnosti orgánů činných v trestním řízení.

Hodnota zajištěného majetku v trestním řízení na NCOZ v roce 2021 činila částku ve výši přes 1,9 mld. Kč. V rámci metody Daňové Kobry bylo policisty NCOZ a příslušníky GFŘ a GŘC za rok 2021 státnímu rozpočtu ČR uchráněno celkem 298 mil. Kč. V rámci Policie ČR bylo metodou Daňové Kobry uchráněno celkem 1,06 mld. Kč.

Náročnost při zpracování kauz se stále zvětšuje, a to zvláště pak u trestné činnosti hospodářského charakteru, např. zvyšující se objem zpracovávaných počítačových i jiných dat, přesun trestné činnosti do kyberprostoru, významná přítomnost zahraničního prvku, stíhání právnických osob, atd. Vedle toho pachatelé využívají sofistikovanější způsoby, jejichž prostřednictvím se snaží majetek skrýt před orgány činnými v trestním řízení, např. převodem majetku na osoby blízké nebo tuzemské či zahraniční obchodní korporace, vyčleněním majetku do svěřeneckého fondu nebo používáním virtuální měny či jiných alternativních platebních prostředků.

Vedle tradičně zajišťovaných peněžních prostředků na bankovních účtech či v hotovosti, nemovitostí, motorových vozidel, cenných papírů, elektronických zařízení či šperků a jiných cenností zajišťují orgány činné v trestním řízení čím dál častěji i jiné druhy věcí, např. majetková práva z rezervačních smluv na koupi bytu, pohledávky obviněného na výplatu platu, dávek starobního důchodu nebo dávek nemocenského, dále pohledávky (fiktivně vytvořené) přihlášené do insolvenčního řízení, virtuální měny (a to nejen bitcoin).

V rámci procesu národního hodnocení rizik praní peněz a financování terorismu a následného Akčního plánu se zainteresované orgány zavázaly v pracovní skupině pod záštitou MSp prozkoumat způsoby, jak posílit efektivní odčerpávání majetku již zajištěného v rámci šetření FAÚ, resp. PČR.

Úkol: plněn průběžně. Z důvodu potřeby průběžného plnění úkol přenesen do Akčního plánu na rok 2022.

8. Snížení celkové rozpracovanosti případů, vytvoření prostoru pro vlastní vyhledávání

Gestor: PČR

termín: průběžně

Příslušnost NCOZ spočívá v šetření, prověřování a vyšetřování úmyslných trestných činů, k jejichž dozoru jsou příslušná Vrchní státní zastupitelství v Praze a Olomouci, a dále také trestných činů

spadajících do věcné působnosti útvaru. NCOZ vznikla ke dni 1. srpna 2016 sloučením dvou útvarů kriminální policie s celorepublikovou působností, a to Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality SKPV a Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu SKPV. Ke dni 1. ledna roku 2017 byla schválena organizační struktura NCOZ, v rámci které byly vytvořeny jednotlivé sekce a jejich organizační články. Dále se NCOZ podílí na plnění úkolů Policejního prezidia České republiky. NCOZ je ve vymezeném rozsahu koordinačním, metodickým a kontrolním pracovištěm.

Opatření přijatá vedením NCOZ, jejichž dlouhodobým cílem bylo snížení zatíženosti útvaru, plní svůj účel. Postupné snižování zatíženosti tak otvírá prostor k rozšíření kapacit ve vyhledávací činnosti útvaru.

Úkol: plněn průběžně. Z důvodu potřeby průběžného plnění úkol přenesen do Akčního plánu na rok 2022.

9. Realizace Plánu koordinované mediální prezentace seznamující veřejnost s výsledky boje proti korupci a její následné vyhodnocení

Gestor: MSp

termín: 31. 12. 2021

V roce 2021 zajišťovalo mediální prezentaci výsledků boje proti korupci předvídanou v rámci plánu koordinované mediální prezentace převážně Ministerstvo spravedlnosti. Hlavním tématem pak byla problematika ochrany oznamovatelů v souvislosti s nutnou implementací Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie. S ostatními rezorty v roce 2021 koordinace mediální prezentace probíhala v omezené míře i vzhledem k nutnosti v rámci probíhající pandemie covid-19 zajistit naplňování prioritních úkolů Ministerstva spravedlnosti v oblasti boje proti korupci. Mezi ně patřilo např. vytváření a projednávání protikorupční komponenty v rámci Národního plánu obnovy ČR, naplňování a vyhodnocování úkolů vycházejících z dalších mezinárodních závazků ČR nebo projednávání návrhu zákona o ochraně oznamovatelů v Poslanecké sněmovně a následná příprava na přímý vertikální účinek výše zmíněné směrnice, spuštění oznamovacích systémů a vytváření souvisejícího metodického prostředí po uplynutí její transpoziční lhůty dne 17. prosince 2021. Jednotlivé resorty tak relevantní informace z oblasti boje proti korupci prezentovaly v rozsahu své působnosti samy.

Ministerstvo spravedlnosti nicméně v souladu s usnesením Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí a se schválenou Vládní koncepcí boje s korupcí na léta 2018 až 2022 bude pokračovat v realizaci tohoto úkolu i v roce 2022, neboť snahy vedoucí ke koordinaci mediálních výstupů napříč resorty vnímá jako přínosné a v souladu s deklarovaným úsilím členů vlády směrem k veřejnosti mediální komunikaci koordinovat.

Úkol: splněn/plněn průběžně. Z důvodu potřeby průběžného plnění úkol přenesen do Akčního plánu na rok 2022.

II. ADMINISTRATIVNÍ SPOLUPRÁCE V CELNÍCH VĚCECH

10. Aktivní účast na společných celních operacích

Gestor: GŘC *termín: průběžně*

Rok 2021 byl v oblasti společných celních operací (JCO) významně ovlivněn, stejně jako předcházející rok 2020, šířením onemocnění covid-19 a s tím související pandemií. Mezinárodní organizace koordinující společné celní, příp. policejní operace (OLAF, Europol, WCO, Interpol) se více zaměřily na ochranu spotřebitele a veřejného zdraví. V tomto důsledku nebyla v roce 2021 organizována žádná společná celní operace, jejímž primárním cílem by byla ochrana finančních zájmů EU.

Celní správa České republiky se i v roce 2021 aktivně zapojovala do společných celních operací přispívajících k řádnému dodržování celních předpisů v oblasti dovozu a vývozu zboží. Za nejvýznamnější společné celní operace z pohledu celní správy lze považovat tyto akce:

Od ledna do března 2021 probíhala pod organizací OLAF celní operace **S'care face (Maska)**, která se zaměřila na osobní ochranné prostředky. V rámci této společné celní operace bylo útvary celní správy provedeno 34 pozitivních záchytů týkajících se přes 14 mil. respirátorů a neodpovídajících normám.

V dubnu až září 2021 se uskutečnila operace **STOP II** organizovaná WCO za podpory OLAF, Interpol, Europol, WHO a účasti 99 celních správ zaměřená na zamezení nezákonného dovozu nelegálních a nezákonných osobních ochranných prostředků, léčiv na covid-19 a jejich padělků, jejichž výskyt byl zaznamenán v souvislosti s onemocněním covid-19. V 8 případech celníci nepropustili do ČR zboží na základě posudku dozorových orgánů (České obchodní inspekce), a na trh tak nebylo uvedeno cca 1,4 mil. nevyhovujících roušek a respirátorů.

Další významnou společnou celní operací byla operace **Postbox III**, která se zaměřila na problematiku malých zásilek v poštovní a expresní přepravě v souvislosti s prodejem zboží přes internet. Operace byla organizována OLAF s podporou Europolu a probíhala od října do listopadu 2021. Výsledkem bylo celkem 1400 reportů od všech účastníků. Nejčastější porušení byla zjištěna v oblasti léků a léčivých přípravků (40%) a oblečení a doplňků (22%).

Kromě výše uvedených operací se celní správa účastnila dalších společných celních/policejních operací, které byly zaměřeny např. na ilegální obchod s úhoří nebo ilegální obchod s anaboliky.

Úkol: splněn/plněn průběžně. Z důvodu potřeby průběžného plnění úkol přenesen do Akčního plánu na rok 2022.

11. Zajištění plnění úkolů vyplývajících ze Zpráv vzájemné spolupráce vydaných OLAF

Gestor: GŘC *termín: průběžně*

Samostatné oddělení Mezinárodní spolupráce GŘC koordinuje na národní úrovni případy zpráv vzájemné spolupráce, které jsou na základě nařízení 515/97 vydávány OLAF. Zprávy vzájemné spolupráce, v praxi označované jako MA zprávy jsou zaměřeny zejména na ochranu finančních zájmů EU, v některých případech pak také na dodržování předpisů týkajících se dovozu výrobků podléhajícím zákazům a omezením.

Hlavní přínos pro celní správy ve spolupráci s OLAF spočívá v kompetenci tohoto úřadu vykonávat mise ve třetích zemích. Na základě těchto misí následně dochází k prokázání obcházení celních předpisů a krácení zejména antidumpingových cel ve značném rozsahu. Při odhalování celních podvodů bývají zprávy z misí OLAF považovány za klíčový důkaz svědčící o obcházení celních předpisů. I tato oblast byla v loňském roce ovlivněna pandemií covid-19, což se odrazilo na jejich počtu a doměřené částce.

OLAF – doměření v Kč				
Případ	2018	2019	2020	2021
Doměření po zprávách z misí	7 969 376	1 981 229	66 262 934	4 459 601

Pokud jde o zprávy vzájemné spolupráce, lze konstatovat, že i přes mírný pokles v roce 2021, zůstala jejich četnost přibližně na úrovni roku 2020. V oblasti MA zpráv je taktéž patrný pokračující vliv onemocnění covid-19 a s tím související pandemie. I přesto je ze strany OLAF věnována značná důležitost této problematice, neboť úzce souvisí s ochranou finančních zájmů EU. V souvislosti s přijatými MA zprávami byly prováděny zejména kontroly po propuštění zboží, jejichž účelem bylo doměření dlužných celních poplatků. Dále byly zadávány rizikové profily, zpracovávány rizikové analýzy, realizovány kontroly při celním řízení a prováděna další vhodná šetření dle požadavků OLAF.

Množství MA zpráv koordinovaných SO 073					
	2017	2018	2019	2020	2021
	44	50	67	69	57

Určitě je v této souvislosti důležité připomenout, že od 1. 6. 2021 zahájil svoji činnost úřad EPPO. Má pravomoc vyšetřovat a stíhat trestné činy poškozující nebo ohrožující rozpočet EU, mezi něž patří podvody, korupce, praní peněz nebo přeshraniční podvody v oblasti DPH.

Úkol: splněn/plněn průběžně. Z důvodu potřeby průběžného plnění úkol přenesen do Akčního plánu na rok 2022.

III. PROVĚŘOVÁNÍ A VYŠETŘOVÁNÍ TRESTNÝCH ČINŮ SOUVISEJÍCÍCH S DOTAČNÍMI PROSTŘEDKY EU

12. Vypracování metodického pokynu a přijetí odpovídajících personálních a organizačních opatření, včetně zpracování povinných vzdělávacích programů orientovaných na problematiku boje proti zneužívání finančních prostředků z fondů EU pro policisty působící na tomto úseku

Gestor: PČR

termín: průběžně

V rámci své činnosti NCOZ poskytuje metodickou a odbornou pomoc ostatním policejním orgánům v trestních věcech spadajících do působnosti útvaru. V oblasti odborného vzdělávání policistů, která je jednou z hlavních oblastí Strategie vlády v boji proti korupci, NCOZ zajišťuje přednášky prostřednictvím pracovníků odboru mezinárodní spolupráce a metodiky. Ty se týkají problematiky trestné činnosti, která je prošetřována v kompetenci NCOZ a problematiky mezinárodní spolupráce na jednotlivých odborech a expoziturách NCOZ, na krajských ředitelstvích a územních odborech Policie ČR.

NCOZ v roce 2021 v návaznosti na spolupráci úřadem EPPO zorganizoval několik školení pro zástupce všech organizačních článků Policie ČR, která měla za cíl nastavení vhodné spolupráce s úřadem EPPO. Školení se zúčastnil jak evropský žalobce úřadu EPPO, tak delegovaní evropští žalobci za Českou republiku. V současné době NCOZ organizuje pro policisty další školení, která jsou zaměřena na výkon pravomoci úřadu EPPO. Školení se budou konat opět za účasti evropského žalobce úřadu EPPO.

NCOZ dále posiluje materiální a personální kapacity (systemizace, financování včetně odměňování, vzdělávání) v oblasti boje proti hospodářské trestné činnosti (zahrnující korupční trestné činy), včetně odhalování a objasňování korupce s mezinárodním prvkem ze strany policejních orgánů a spolupráce mezi státy při jejím postihu.⁷ Dále pokračuje v činnosti pracovní skupiny - protikorupční vzdělávání.⁸

NCOZ průběžně zajišťuje školení pro policisty krajských ředitelství a územních odborů Policie ČR i formou kurzů celoživotního vzdělávání na Policejní akademii ČR v Praze. Tématem těchto školení je oblast problematiky boje proti zneužívání finančních prostředků z fondů EU a korupce.

Úkol: splněn/plněn průběžně. Z důvodu potřeby průběžného plnění úkol přenesen do Akčního plánu na rok 2022

⁷ Na nutnost zmíněného posílení poukázala při vyhodnocení výsledků proběhlé hodnotící návštěvy v České republice ve své zprávě Pracovní skupina OECD proti podplácení zahraničních veřejných činitelů.

⁸ Činnost pracovní skupiny k protikorupčnímu vzdělávání je v gesci Ministerstva spravedlnosti.

13. Zajištění náhledu do příslušných informačních systémů spojených s bojem proti zneužívání finančních prostředků z fondů EU

Gestor: PČR *termín: průběžně*

S ohledem na příslušné normy má policejní orgán NCOZ přístup do databází, které umožní policejnímu orgánu získávat důležité informace pro vyhledávání a dokumentování trestné činnosti spojené se zneužitím finančních prostředků z fondů EU. NCOZ pro svou činnost taktéž využívá další informace získané z veřejných zdrojů.⁹

Podle příslušného zákona¹⁰ zajišťuje finanční správa veřejnosprávní kontrolu při poskytování jakékoliv státní podpory (včetně podpory, která je následně refundována z fondů EU). Generální finanční ředitelství v současné době spravuje veřejný informační systém Registr dotací (IS ReD). Kdy tato databáze obsahuje údaje o všech dotacích, návratných finančních výpomocích a dalších podobných transferech poskytovaných ze státního rozpočtu, státních fondů, státních finančních aktiv a Národního fondu (včetně evropských dotací) a jejich příjemcích. NCOZ využívá informace, taktéž z tohoto registru.

Úkol: splněn/plněn průběžně. Z důvodu potřeby průběžného plnění úkol přenesen do Akčního plánu na rok 2022

14. Průběžné zpracovávání analýzy informací a monitoring veřejných zdrojů

Gestor: PČR *termín: průběžně*

Monitoring veřejných zdrojů a analýza informací se na NCOZ z dlouhodobého hlediska jeví jako klíčová činnost v souvislosti s odhalováním, prověřováním a vyšetřováním trestné činnosti. NCOZ učinila mnoho kroků ke zlepšení této oblasti. Zejména došlo k nárůstu počtu pracovníků v rámci NCOZ, kteří jsou zaškolováni a lektorováni ze strany analytického pracoviště útvaru.

Úkol: splněn/plněn průběžně. Z důvodu potřeby průběžného plnění úkol přenesen do Akčního plánu na rok 2022

⁹ Jedná se například o informace získané v rámci Strategie elektronizace zadávání veřejných zakázek pro období let 2016 až 2020.

¹⁰ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole.

15. Aktualizace metodiky určení skutečného majitele v souladu s ustanoveními 5. AML směrnice

Gestor: FAÚ/MSp

termín: 31. 12. 2021

Zákon č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů, nabyl účinnosti dne 1. 6. 2021. Ke stejnému datu také nabyla účinnosti příslušné části změnového transpozičního zákona č. 527/2020 Sb. související s evidováním skutečných majitelů. Touto právní úpravou se do českého právního řádu komplexně transponovaly požadavky týkající se evidování skutečných majitelů podle tzv. AML směrnice (ve znění tzv. 5. AML směrnice).

V návaznosti na účinnost nové legislativy byl Ministerstvem spravedlnosti ve spolupráci s Finančním analytickým úřadem připraven informativní materiál *Příručka evidování skutečných majitelů*. Materiál je od 31. 5. 2021 dostupný na internetových stránkách FAÚ [zde](#) a od 1. 6. 2021 i na stránkách evidence skutečných majitelů [zde](#). Cílem materiálu je veřejnosti srozumitelně představit pojem skutečného majitele, a to především z hlediska jeho zjišťování a následného evidování v evidenci skutečných majitelů. Materiál je zdrojem praktických informací, jak s pojmem skutečného majitele v praxi pracovat. Materiál je primárně určen pro osoby, na které směřuje evidenční povinnost a které musí zjišťovat svého skutečného majitele.

V návaznosti na novou legislativu dále Finanční analytický úřad zveřejnil dne 31. 5. 2021 nový *Metodický pokyn č. 3 – Zjišťování skutečného majitele povinnými osobami*, který je dostupný na internetových stránkách FAÚ [zde](#). Metodický pokyn byl připraven ve spolupráci s Ministerstvem spravedlnosti a je určen primárně pro tzv. povinné osoby podle zákona č. 253/2008 Sb. (tzv. AML zákon). Cílem metodického pokynu je poskytnout povinným osobám vodítko pro výklad a aplikaci AML zákona ve vztahu k plnění povinností spojených se zjišťováním skutečného majitele a upozornit je na novou právní úpravu zákona o evidenci skutečných majitelů.

Úkol: splněn

IV. SPRÁVNĚ-PRÁVNÍ OBLAST OCHRANY FINANČNÍCH ZÁJMŮ EU

16. Zpracování celkového zhodnocení činnosti CKB AFCOS za předchozí rok

Gestor: MF

termín: 30. 6. 2021

CKB AFCOS zpracoval a vydal v roce 2021 dokument informativního charakteru „Zpráva o činnosti CKB AFCOS za rok 2020“. Tento dokument byl umístěn na webu MF na odkaze: <https://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/ochrana-financnich-zajmu/financni-zajmy-eu/cinnost-ckb-afcos>.

Úkol: splněn

17. Uzavření dohody o spolupráci a nastavení výměny informací mezi CKB AFCOS a subjektem/-y zapojeným/-i do trestněprávní linie

Gestor: MF/PČR/NSZ

termín: 31. 12. 2021

Pro nastavení optimální spolupráce mezi subjekty zapojenými do trestněprávní linie bylo rozhodující zahájení fungování úřadu EPPO od 1. června 2021. Po tomto datu bylo teprve možné přistoupit k vyjasnění nového nastavení spolupráce v rámci sítě AFCOS v ČR. Nově, díky působení úřadu EPPO, vypadlo ze struktury spolupráce s úřadem OLAF v trestněprávní rovině Nejvyšší státní zastupitelství, a to z důvodu, že již nebude mít k dispozici všechny potřebné informace. V rámci trojstranných jednání vedených na podzim 2021 mezi CKB AFCOS, NSZ a PČR bylo dohodnuto, že novým kontaktním bodem pro spolupráci v trestněprávní oblasti mezi Českou republikou a úřadem OLAF bude PČR, konkrétně útvar Policie Národní centrála proti organizovanému zločinu (NCOZ). Toto místo bude rovněž příslušné pro spolupráci s úřadem OLAF při řešení situací, kdy jsou vnitrostátní soudní orgány nadále příslušné k trestnímu stíhání, zejména situací předvídaných v čl. 25 a 34, případně čl. 27 nařízení (EU) 2017/1939 o EPPO. Při těchto jednáních byl kladen důraz na optimální a funkční nastavení celé sítě AFCOS v České republice s ohledem na praktické fungování jednotlivých subjektů zapojených do ochrany finančních zájmů Evropské unie v České republice.

Aby Policie ČR mohla účinně působit na poli výše uvedené spolupráce a poskytovat součinnost správnímu orgánu (MF), bylo účelné uzavřít vzájemnou dvoustrannou Dohodu. K uzavření dohody došlo dne 26. 11. 2021.

Pokud jde o NSZ, zůstane tento úřad i nadále součástí sítě AFCOS v České republice, třebaže jeho role se přesune spíše do metodické/poradenské oblasti za účelem sdílení dobré praxe. Stejně tak budou i nadále fungovat již existující informační kanály mezi NSZ a MF. Z toho důvodu se nejeví jako účelné formálně uzavírat dohodu o spolupráci a výměně informací mezi těmito subjekty.

Úkol: splněn

18. Zpracování informačního materiálu o síti AFCOS

Gestor: MF

termín: 31. 12. 2022

S ohledem na zdržení legislativního procesu schvalování návrhu Zákona o koordinaci spolupráce s Evropským úřadem pro boj proti podvodům, kdy po schválení tohoto zákona vznikne pro AFCOS nová situace a rovněž vyvstanou nové úkoly a oblasti jeho činnosti, které bude vhodné reflektovat v informačním materiálu, a s ohledem na efektivní využití finančních prostředků, je potřeba tento úkol prodloužit do konce roku 2023. V mezičase se stále bude pokračovat ve shromažďování a vyhodnocování souvisejících informací.

Úkol: plněn průběžně. Z důvodu zdržení legislativního procesu úkol přenesen do Akčního plánu na rok 2022 s termínem splnění do konce roku 2023

19. Zpracování návrhu zákona o spolupráci MF s úřadem OLAF a jeho předložení vládě

Gestor: MF

termín: 31. 12. 2021

Nutnost zpracovat návrh zákona o spolupráci s úřadem OLAF vyplynula z povinnosti zajištění řádné aplikace, výkonu a dodržování novelizačního nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2020/2223 ze dne 23. prosince 2020, kterým se mění nařízení (EU, Euratom) č. 883/2013, pokud jde o spolupráci s Úřadem evropského veřejného žalobce a účelnost vyšetřování Evropského úřadu pro boj proti podvodům, které nabylo účinnosti 17. 1. 2021. Nařízení definuje členským státům novou povinnost, a to poskytovat úřadu OLAF údaje z centrální evidence účtů a bezpečnostních schránek a záznamy transakcí. V České republice zmíněnou pravomoc nemá žádný orgán státní správy. Na základě mnohostranných jednání bylo dohodnuto, že pravomoc výkonu této povinnosti bude svěřena Ministerstvu financí (koordináční službě pro boj proti podvodům), která již má spolupráci s úřadem OLAF v určitém rozsahu nastavenou.

Návrhem zákona se zároveň zajišťuje aplikace relevantních ustanovení původního nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 883/2013 ze dne 11. září 2013 o vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nařízení Rady (Euratom) č. 1074/1999, která dosud v českém právním řádu provedena nebyla.

Po počátečních konzultacích s odborem 71 MF - Legislativa a sporné agendy bylo rozhodnuto přistoupit k legislativně nejčistší cestě, tedy zpracovat dva návrhy zákonů, konkrétně zákona hlavního (Zákon o koordinaci spolupráce s Evropským úřadem pro boj proti podvodům) a zákona doprovodného (Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o koordinaci spolupráce s Evropským úřadem pro boj proti podvodům). V prvním čtvrtletí roku 2021 byly připraveny první návrhy textů, které následně prošly vnitřním a později mezirezortním připomínkovým řízením. Vzhledem ke složitosti problematiky a náročnosti vypořádání vzešlých připomínek bylo možno předložit oba návrhy do vlády až 30. 11. 2021. Koncem roku 2021 začaly být návrhy zákonů projednávány v pracovních komisích Legislativní radě vlády.

Vzhledem k tomu, že se jedná o adaptační předpis, je snaha přijmout návrhy výše zmíněných zákonů co nejrychleji.

Úkol: splněn

ZÁVĚR

V roce 2021 se podařilo zcela splnit/plnit všechny úkoly stanovené v Akčním plánu.

Na řadě úkolů je nutné pracovat průběžně.

Pokud jde o úkoly pro rok 2020, které byly ve zmíněném roce splněny pouze částečně, podařilo se u všech během roku 2021 dokončit jejich splnění.

Po odsouhlasení s garanty plnění úkolů za příslušné oblasti bude vydán Akční plán pro rok 2022, který bude následně zveřejněn na webových stránkách MF, na adrese <https://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/ochrana-financnich-zajmu/financni-zajmy-eu/narodni-strategie-ochrany>.

Na základě vyhodnocení Akčního plánu za rok 2021 sice nevyplývala následná potřeba aktualizace samotné Národní strategie na ochranu finančních zájmů Evropské unie, nicméně s ohledem na novou situaci, která vznikla po zahájení činnosti úřadu EPPO a následných změnách v nastavení sítě AFCOS v ČR, ke kterým došlo v průběhu roku 2021, bude k aktualizaci Národní strategie přistoupeno. Do aktualizace bude třeba rovněž promítnout reakci EU na nové výzvy, které přinesla pandemie covid-19, zejména Národní plán obnovy, kde bude CKB AFCOS hrát klíčovou roli zejména při hlášení nesrovnalostí úřadu OLAF. Předpokládá se, že aktualizace bude provedena během roku 2022.